

Br. E.

✠ Sv. Očetu Benediktu XV.

Cerkve Pastir,
Oče rodov,
šli ste v nebesa,
k Bogu — domov!

Mir in ljubezen
delili ste v svet,
lajšali bedo
prežalostnih let.

Klicali narodom:
„Kvišku srce!
Prelivati nehajte
kri in solze!“

K Bogu odšli ste,
v nebesa — domov,
le še podoba
rosi blagoslov . . .

Z Vami ljubezen gre
hčera in sinov — — —

Bog živi!

Ta napis prav dobro poznate. Orlovski pozdrav, krščanski pozdrav, slovenski pozdrav. Že dolgo časa so se dobri Slovenci in Slovenke tako pozdravljali: Bog živi te! Orli so si izvolili ta pozdrav za svoj pozdrav, saj je tako lep, tako domač, tako pomenljiv.

Bog živi! — Orel ve, da brez Boga ni nič. Bog je povsod, v njem živimo in smo. Od njega imamo vse dobro, k njemu hočemo priti v nebesa. Nikoli ne smemo pozabiti Boga, nikoli odnehati častiti ga.

Bog živi! — orlovski pozdrav — je Bogu v čast. Bog živi! — orlovski pozdrav — je molitev! Vzbuja misel na Boga —

vsaka misel na Boga je molitev. Molitev je povzdigovanje duha k Bogu. Bog živi! — orlovski pozdrav — dviguje duha k Bogu.

Spoštuj lepi orlovski pozdrav, bodi ponosen nanj! Izgovarjaj ga vselej s častjo in dostojanstvom!

Bog živi! — Kdo bo dal življenje, kdo zdravje če ne gospod Bog? Zato želimo sebi in bližnjemu življenja in zdravja od Boga. Bog ne daje življenja in zdravja samo telesu, Bog daje življenje in zdravje tudi duši. Dušnega življenje in zdravja še bolj želimo. Saj veste, kakšno je tisto zdravje: dušna lepota — milost božja!

Bog jo daj vam vsem, Bog živi vas vse!

Dvoje opominov:

1.) Kadar pozdravljaš po orlovsko, izgovori lepo in razločno vse črke in tudi zadnji i! Bog živi! V nekaterih krajih radi požirate konce besed in pravite: Bog živ! Potem se sliši kakor čiv, čiv, čiv! Kako grdo, kako neorlovsko!

2.) Kadar pozdravljaš duhovnika, ne reci: Bog živi, čeprav je duhovnik tudi Orel. Reci lepše: Hvaljen Jezus! To je cerkveni pozdrav, najlepši pozdrav! Pokaži, da ljubiš sv. Cerkev, da častiš duhovnika, njenega služabnika! Pozdrav: Hvaljen Jezus, je obdarovan z odpustki. To veš iz katekizma. Pokaži, da znaš ceniti dobroto svete Cerkve, ki ponuja veliko milost za majhno reč!

Orlovski pozdrav naj ne izpodrine cerkvenega pozdrava! Naj živita oba in dvigata srca k Bogu!

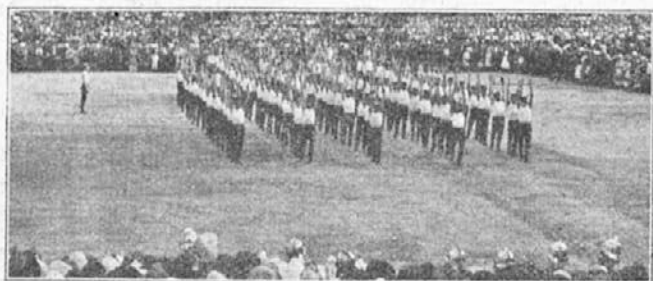
Naši bratje in sestre na Čehoslovaškem.

Gori na Čehoslovaškem imajo tudi Orle in Orlice. Zelo veliko jih je. Vsega skupaj šteje češka orlovska organizacija sedaj že 120.000 ljudi. To so naši bratje in sestre, ker imajo ravno tako organizacijo, kakor Orli in Orlice v Jugoslaviji.

Tudi naraščaj imajo, seveda. Orličice in Orličice. Njihov naraščaj ima svoj list, svoje glasilo, ki se mu pravi „Květy Mládi“ (Mladi cveti). Ta list je zelo lep, še lepši kakor vaš „Orlič“. Škoda, da ga ne morete brati, ker najbrž ne znate češki. Dobro bo, če se hočete prilično začeti učiti češkega jezika, ker bomo češki in jugoslovanski Orli dostikrat skupaj prišli.

„Květy Mládi“ pišejo, kaj počne orlovski naraščaj na Čehoslovaškem. Eno tako pripovedovanje sem vam tukaj zraven prestavil

na slovenski jezik. Berite, kako pridne so Orličice na Češkem, kako rade se imajo in kako usmiljenega srca so!

Češki „Orli“ v Ljubljani 1. 1913.

Skušajte jih tudi pri vas posnemati. Če se vam bo obneslo, pišite „Orliču“, da bodo zvedeli drugod. Na Češkem tudi be-

Češke „Orlice“ v Ljubljani 1. 1913.

rejo „Orliča“. Kako veseli bodo, če bodo zvedeli, da so tudi med našimi Orličicami tako pridne deklice.

Kako radi se imajo med seboj.

(Prosto po češkem „Květy Mládi“).

V topli orlovski telovadnici imajo male deklice svoje vaje. Po telovadbi je prost razgovor ali igra ali petje. Včasih pride sestra predsednica in bere ali govori kaj podučnega.

Tudi danes je prihitela med svoj „drobiž“. Potihoma je prišla in pokukala v dvorano. Vse deklice so bile stisnjene v

gručo in so se zelo živahno in važno nekaj pomenkovale. Kaj neki imajo nocoj?

Pa že so zapazile sestro predsednico. Brž porinejo dve deklici iz gruče in jima pravijo: „Sedaj govorita!“

In res! Stopita k sestri predsednici, primeta jo za roko in prosita: „Sestra predsednica, nekaj bi vam radi povedali!“

„Se mi je zdelo. No, kaj bo takega?“

„Koronova Anežka in njena sestra Terezka že tretjič manjkata pri telovadbi. Tudi v šolo jih ni. Ubožici nimata obleke. Čizme jima je mama že poleti kupila, potlej je pa zbolela in ni mogla kupiti nogavic in druge tople obleke.“

Tako je pravila mala Helenka. Med tem so prišle tudi druge deklice bliže in so pravile: „Tudi Ferdo Pokov je ubožec. Sirota je in sedaj ga redi stric, ki ima že sam štiri otroke. Ferdu ne more vsega kupiti. Včeraj je sirotek prijokal v šolo, tako ga je zeblo. Nič nogavic ni imel in nič spodnjih hlačic.“

„In Liduška Trefny, kako hodi oblečena! Res je precej slabe glave, ali vsega usmiljenja vredna!“

„Kaj šele Murkov Pepiček, sestra predsednica! Mamica mu je umrla, oče pa hodi od krčme do do krčme in ves zaslužek sproti zapije.“

„Deklice, čemu pa meni to pripovedujete?“ vpraša sestra predsednica.

„Zato, ker nam je Anežkina mama rekla, naj vas prosimo, da bi naši ubožčki dobili pri Orlih nekaj obleke. Zato vas lepo prosimo, pomagajte nam!“

In vseh oči so se uprle zaupno in vprašujoče v gospodično.

„Da, deklice moje! To je krasna in vse hvale vredna misel. Toda same veste, kako silno draga je sedaj obleka in ve imate pri Orlicah že vse polno drugih potreb.“

„To vse vemo. Pa imamo vseeno že lep načrt. Izvolile bomo dvakrat ali trikrat po dve deklici, ki sta pogumni in imata namazan jeziček, pa se vendar znata lepo vesti. Te bodo šle okoli bogatejših hiš z nabiralno polo in bodo prosile za staro ponošeno obleko. Gojenke bodo prišle nabrano obleko razparat, sestre članice jo bodo pa oprale in zlikale. Potem bodo enkrat sedle skupaj in pre naredile staro obleko za naše ubožčke. Skoraj vse članice znajo dobro šivati.“

„Glejte, naš „drobiž“ jo je imenitno iztuhtal,“ je hvalila sestra predsednica in oči so ji postale rosne.

„To nam je svetovala Anežkina mama in obljubila pomoč.“ Dobro torej. Jutri bom naznanila članicam in gojenkam. Brat blagajnik je krojač. Naprosila ga bom, da ureže obleko za dečke in pokaže dekletom, kako jo morajo sešiti. Sestra vadiateljica gojenk je šivilja, ta bo pripravila za šivanje dekliške oblekice. Skušala bom dobiti tudi čizme za Pepička in Liduško.“

Napeto so poslušale deklice in težak kamen se jim je odvalil od srca. Takoj so začele izbirati trikrat po dve, pa jim ni šlo od rok. Vsaka je hotela biti izvoljena. Nazadnje je morala odbrati sestra predsednica.

„Lačna sva in zebe naju“

Drugi dan ni bilo šole, pa so se kar brž lotile dela. Nabrale so dosti stare obleke in vse znosile v Orlovno (Orlovski Dom). Tam je sestra spravila v skrinjo. Naslednji dan popoldne so gojenke pod uadzorstvom sestre predsednice vse razparale. V pičem tednu so članice oprale in zlikale. Brat blagajnik in sestra vaditeljica sta urezala po meri otrok — potem so članice spravile tri šivalne stroje v stanovanje sestre Andjelke in so šivale, da je bilo veselje . . .

Teden dni pozneje je imel naš drobiž v telovadnici lepo slovesnost. Deklice so nesle obdarovancem darove na dom, potem so jih v novih oblekah pripeljale v telovadnico. To je bilo ogledovanja in popravljanja! Anežka in Terezka, Liduška in Ferdo in Pepiček — vsi so bili, kakor bi jih iz zlate škatljice vzel.

Sestra predsednica je povabila g. kateheta in br. predsednika. Oba sta bila vesela, da imajo pri Orličicah tako plemenite deklice. G. katehet je rekel: „Ali veste, komu ste prav za prav vse to naredili? Jezuščku! Kar ste storil enemu mojih najmanjših bratov, ste meni storili, pravi Kristus Gospod.“

Fr. Aleksander

Deklica in zvončki.

„Zvončki snežnobeli,
kdo vas ljubi tu v samotnem logu?
V nedrih pesemce zvonkljajte mi veselí!“

„Deklica, sestrica zala,
zvonček zlat ti v prsih čistih bije . . .
Tužno bi pomlad za nami žalovala.“

P. Krizostom:

Cigani.

Bežimo, tecimo, cigani gredo   Če nisi poslušen, cigana se boj,
in v rjavih bisagah otroke neso.   takoj te zaloti in vzame s seboj.

Cigani, ciganke so hudi ljudje,   V bisago te stlači in nese v gore,
poredne otroke za lase drže.   pretakal boš tamkaj prebridke
solze.

Cigan te namlati, zrahlja ti kosti,
in sredi noči te domov zapodi.

Naraščajska akademija na Viču.

Kaj pišejo ljubljanski časniki? Jemenčka, na Vič nas va-
bijo akademijo gledat! Pa pojdemo, kakopak!

To je bila pisana akademija! Kakor suknja egiptovskega Jožefa. Govor, deklamacija, kolo, telovadba, skupina, deklamacija, telovadba, petje, deklamacija, rokoborba, skupina, igra, lahko noč, na svidenje!

Pri telovadbi so bili posebno nastopi malih dijakov jako dobri. Tudi drugo je vse pohvale vredno. Deklamacije so bile zelo dobro naučene, nekatere malo preveč mrtve in plašne — strah jih je dušil! Pri petju se je pokazala številna skupina deklic, pa so tudi dobro zapele. Od ljubezni do domovine so zažgolele, potem pa tisto od kosa, ki je bil teh špasov sit, ha-ha, haha — — —

Rokoborba je drugače surova in neotesana reč, na Viču pa ni bila. Tako sta se znala boriti tista dečka, da niso nič kosti pokale. Mi smo pa skoraj popokali v dvorani — od smeha! Nazadnje pa ni nobeden zmagal, ker je povedal sodnik, da sta — oba „glih“!

Končno je bila igra „Orlič in drugi tiči“. Dobra je bila, prav dobra. V tretjem dejanju je pa en Orlič prinesel za lampijonček velik balon, ki je imel naslikano smešno masko. Seveda je dvorana prasnila v smeh — ampak čudno je, če se gledalci na glas smejejo med tem, ko Slavko zdihuje na odru z zlomljeno nogo in kliče na pomoč!

To se gotovo ne ujema. Gledalci se morajo obnašati po vsebini igre, igralci pa tudi ne smejo nalašč izzivati smeha, kadar ni čas za to.

Za slovo je povedala majhna deklica tisto:

„Glavica mi je zaspana,
posteljica že postlana,
Bog nam svojo daj pomoč,
ata, mama, lahko noč!“

Tako je bilo vse zelo lepo, samo nekaj ne. Oh, kako naj povem? Čakajte no, da se malo odkašljam: khek, khek . . .!

Veste! Ko je ena deklica deklamovala — čisto sem pozabil, katera — je rekel gospod učitelj: „Vižjo no, kako ji gre na odru. Če pa v šoli poprašam, pa kar pod klopi gleda in nič ne reče . . .“

Ti, punčka, to ni kar nič prav. Najprej šola in naloga, potem deklamacija in igra in telovadba!

Ali si me razumela? Pa ve druge tudi?

Tak pa lahko noč!

Ivan Langerholz:

. . . , , ? ? ! !

Čuden naslov! Brez črk. Kaj naj to pomeni?

Pa so vendar vaši znanci tile junaki. Mutasti so in nič ne govore, pa vam vendar na glas pravijo, kako je treba lepo

brati. Vsi štirje delajo tako in še njihovi daljni in bližnji sorodniki (: ; — „ “).

Kako je že vsem tem ime?

Pika, vejica, vprašaj, klicaj, dvopičje, podpičje, pomišljaj, narekovaj.

Ob tale drobiž se vaše oko prav velikokrat spotakne. Po domače povedano: Vi na te pomočnike lepega branja premalo pazite, včasih jih še ne pogledate ne, včasih jih naravnost nočete videti. Premajhni se zde vam, ki mislite, da ste že celi junaki pod božjim solncem.

Potem je pa tako . . .

No, kako?

Narobetov oče so se oni dan kregali: „Mohorjeve knjige so prišle. Pa prav čedne so, pravijo. Sam ne vem, če je res. Veste, ne znam brati. Otroci pa le sami zase berejo.“

„Potem naj pa vam povedo, kaj so brali.“

„Če bi! Vprašam Petra, ne ve nič. Franca pravi, da ne more povedati. Meta pa že nič ne reče. Mislim, da jo je sram povedati, da nič ne ve.“

„Kaj pa, če bi vam otroci na glas brali, vi bi pa poslušali?“

„Tudi to sem že poskusil. Pa ni šlo. Jože je nekaj bral, pa ne morem verjeti, da bi bil sam sebe razumel. Jaz ga že nič nisem. Še Bog ga je težko kaj, tako je bral.“

„Kako pa v šoli berejo? Ali nič ne znajo?“

„Pravijo, da dobro. Seveda, tam je gospod učitelj zraven. Zato berejo, kakor se spodobi. Doma pa ravnajo po svoji trmi, zato pa ne gre.“

Dobro so povedali Narobetov oče. Trma in strah! V šoli dobro berete, ker stoji pred vami strah v vidni podobi gospoda učitelja. In ta strah zna povedati tisto usodepolno besedo: „Zaprť!“

Doma pa buškne trma na dan. Nalašč ne tako, kakor v šoli uče! Zato pa stokate in čivkate, da Bog pomagaj! Ne vidite ne pike, ne vejice, nič! Berete kakor bi voda tekla. Brez konca in kraja kar tjavendan. Še tega ne veste, kdaj se ena beseda konča in druga začne.

Z odprtimi očmi nič ne vidite. Ali ni čudno?

In ta nesrečna trma, ta prečudna slepota se kaže tudi v nalogah in pismih. Joj, kakšne so včasih naloge, kakšna pisma! Vse se skupaj drži. Kaj bi vi dejali, če bi vam v knjigah takole pisali: „Biljedečkijekradelkakorsraka“? Kaj?

Zanaprej pa le pridno glejte na ločila, to so tisti mutasti pomočniki lepega branja. In na to pazite, kje se beseda loči od besede! Tako bo narejen prvi korak do lepšega branja. Sami sebe boste veseli in drugi vas bodo hvalili.

Sedaj se pa še dihati naučimo!

Kajne, človek diha celo življenje, naj bo zdrav ali bolan. Če neha dihati, je po njem, Bog mu daj večni mir in pokoj!

Dihanje je torej zelo imenitno opravilo. Poslušajte kratek, pa dober nauk v dihanju, da boste dolgo dihali in se vam bo dobro godilo na zemlji.

Dihaš in sopeš s pljuči. Če hočeš prav dihati, moraš imeti zdrava pljuča. Če pa hočeš imeti zdrava pljuča, moraš prav dihati.

Navadno še sam ne veš, da dihaš. Nič ne misliš na to. Če imaš pa kakšno prav težko delo, ali če tečeš, posebno navkreber, takrat pa začneš loviti sapo! Včasih ti je kar zmanjka. Aha, takrat pa človek dobro ve, da diha in da mora dihati. Ravno tale okoliščina, da se nam navadno kar samo od sebe diha, je pa vzrok, da na dihanje čisto pozabljamo in ga zane-marjamo. Zato slabo in napačno dihamo, zato nam tudi pljuča oslabe, lahko postanejo bolna, jetična, zanič!

Če je pa res, da si pljuča lahko sami pokvarimo in uničimo, je pa tudi res, da si jih lahko sami krepimo in jačimo, da se jih nobena jetika ne upa zgrabiti za vrat.

Pljuča si utrjujemo prav na podoben način, kakor druge dele telesa, namreč z delom, s telovadbo itd., zelo koristne in dostikrat potrebne so pa še posebne dihalne vaje. Kakšne pa so?

Pljuča so kakor meh. Napihujejo se in stiskajo. Treba je pa, da prihaja dosti zraka ali sape v vse dele pljuč. Zato je treba precej globoko dihati. Če vedno prav malo in površno dihaš, ne delajo cela pljuča, ampak samo peti del. Vsi drugi štirje deli pljuč so brez dela in slabé v zanikrosti in lenobi. V tistih delih se zarede škodljive glivice in majčkene živalce, ki človeka od znotraj jedo in pikajo kakor od zunaj bolhe in uši, če se ne umiva in ne pere. Seveda ga začne v prsih zbadati in boleti — jetika je blizu, če ni že tako blizu, da je nobena palica več ne prežene.

Torej je to poglobitvena stvar, da se globoko diha, da dobe dela cela pljuča, ne samo en kos!

Dihaš na dva načina. Kar poskusi. En način je ta, da se ti razteza in stiska samo trebuh, drug način, da se dvigajo in sesedajo prsi. Kadar mirno sediš ali ležiš, dihaš s trebuhom. Opazuj samega sebe in se prepričaj!

Kadar pa dihaš s trebuhom, ostane ves gornji del pljuč brez dela — in zato ljudje najprej zbole na gornjih vršičkih pljuč. Treba je torej na oba načina dihati: s prsi in s trebuhom!

Ker pa po navadi na dihanje nič ne mislimo, prav redko dihomo s prsi. To je nevarno. Zato je zelo koristno, če si vsak

vzame vsaj par minut na dan časa, da nalašč prav globoko diha in to ne s trebihom, ampak s prsi.

Naredi tako: Zjutraj, ko vstaneš in se oblečeš, stopi ven na zrak in začni s pljuči telovaditi. Dihaj globoko, ne skozi usta, ampak skozi nos! Trebih zadržuj, samo prsi se ti morajo širiti! Tudi ramen ne dvigaj, to ni prav! Roke deni v bok, palce naprej obrni, stisni se čez pas! Sapo vleci kar moreš globoko in potem vso poženi iz sebe! Izdihavati moraš dalje časa kakor vdihavati, da se vsa pljuča do zadnjega kotička izprazni in pride ven prav ves zrak, tudi tisti, ki je morebiti že cel mesec notri in je ves plesniv in usmrajen!

To koristno vajo ponovi tudi zvečer. Če ne moreš iz hiše, stopi samo k odprtemu oknu in začni!

Prav tako naredi to vajo vselej, kadar greš na sprehod, na izlet, ali kadar se sploh nahajaš na kraju, kjer je dober, svež zrak. Štej korake! Tri korake sapo notri, štiri korake sapo ven! Ampak vedno skozi nos! Dihanje moraš slišati, korakati ne smeš prehitro! Če je okoli tebe hud mraz, ne boš nič vedel zato. Po celem telesu ti bo toplo, še v noge te ne bo zeblo. Tako se boš naučil za vse življenje prav dihati.

Nikoli se ne sme skozi usta dihati. Nos je zato na obrazu! V nosu je nekaka mreža, ki precedi zrak, preden gre v pljuča, in obdrži vso nesnago na precejalniku. Po zimi pa nos mrzel zrak ogreje, preden pride v pljuča, da se nam ne prehlade.

Zato tudi ne govori na cesti, kadar je mraz! Skozi nos pa dihaj tudi takrat, kadar imaš nahod! Le krepko potegni, čeprav piska in žvižga kakor stara žveгла — na ta način boš prej prebolel nahod in si brez skrbi, da se ne boš še bolj prehladil.

Dosti sem ti povedal zaenkrat. Spolnuj to in boš videl, da bo prav. Nikoli in nikjer, ne pri telovadbi, ne drugod, ti ne bo treba „loviti sape“. Imel boš pljuča kakor medved in nobena bolezen ne bo grizla v prsih.

Dima Nikar:

Če kadiš — kaj izgubiš?

Imenitno se ti zdi, seveda! Tako majhen si še, pa že vlečeš dim vase in ga puhaš v zrak, kakor da si že kakšen velik — dimnik. Toda v tistem dimu je skrito veliko občutne izgube. Le beri in pomisli!

1. Izgubiš zdravje! — Prav gotovo je, da tobakov dim škoduje vsakemu, dokler ni popolnoma do vrha dorasel. Še potem

marsikomu močno škoduje. To potrjujejo vsi zdravniki vesoljnega sveta. Kdor pa tjavendan zapravlja zdravje, je ubijalec samega sebe.

2. Izgubiš zdravo pamet! — Sam čutiš, kako ti tobak udari v glavo, kako ti zmeša možgane, da nekaj časa ne moreš mirno in jasno misliti. Kdor pa zmešano misli, ni pravi človek, ampak je prismoda. Ali bi bil ti tudi rad prismoda?

3. Če tobak kupuješ, izgubiš mnogo denarja. Saj veš, da je tobak silno drag. Če pa denar po neumnosti zapraviš, ne moreš kupiti nobene pametne in koristne stvari. Tako zavoljo kajenja izgubiš vse pametne in koristne reči, katere bi si lahko kupil.

4. Če tobak zberačiš, izgubiš čast in spoštovanje pri tovariših. Boje se te, ker si jim nadležen zavoljo vednega beračenja. O tebi pravijo: Drugega ne zna govoriti, kakor tisto žene v enomer: Imaš kakšen čik?!

5. Če kadiš očitno, da te ljudje vidijo, izgubiš dobro ime. Odrasli si mislijo: „Tak froc, pa cigareto! Kos kruha bi bil zanj, za tega špičmaka!“ — Če so tvoji stariši in učitelji in drugi pametni, te svariijo in tudi pošteno kaznujejo. Kdor je pa pogosto kaznovan, tudi nima najboljšega imena.

6. Če kadiš skrivaj, ker se očitno bojiš, izgubiš odkrito-srčnost in postaneš hinavec. Skrivaš se po kotih, po luknjah, bežiš pred ljudmi, ker imaš slabo vest. Hinavec je pa človek najslabše vrste. Ali naj ustanovimo za vas, mlade kadvice in tobakarje — orgauizacijo hinavcev?

7. Če kadiš, izgubiš čas! — Med tem, ko cigareto zvi-jaš in prizigaš in vlečeš, bi lahko kaj koristnega storil. Čas je drag, čas je zlato, pravi pregovor. Ali ni norec tisti človek, ki zlato proč meče?

8. Če kadiš, izgubiš snažnost! — Poglej, kakšne prste imaš! Ožgane in osmojene, kakor tisti trami, ki so ostali po požaru sosedovega kozolca. Kaj prihaja iz tvojih ust, iz tvoje obleke, od celega tvojega telesa? Vprašaj ljudi, kaj pravi njihov nos o tebi! Kaj pravi? Smrdiš — pa kako! Ali ti je zelo všeč ta poklon: Prijatelj, ti pa — smrdiš!?

Fant, pamet torej, reci prav zares: Nak, tobaka pa ne maram!

Savin:

Nevarne skomine.

„Botra Mina, botra Mina,
mene po zobeh skomina.“

„Čakaj, čakaj,
skuhala ti bom pelina.“

„Botra Mina, botra Mina,
v celih ustih me skomina.“

„Saj k pelinu
skuhala bom rožmarina.“

„Uh, ta botra, botra Mina!

Mene le sladkór skomina
in ne maram
rožmarina, ne pelina.“

„Čudna tvoja ta skomina!

A pove ti botra Mina:
Zdaj jo hudo
v roki palica skomina...“

Uh, ta botra, botra Mina!

Zgodba o slepi in gluhtonemi deklici.

(Nadaljevanje.)

Lenčkina tovarišija.

Najboljša Lenčkina prijatelja sta bila majhna deklica Marta, hčerka kuharice, in star lovski pes.

Marta je Lenčkino miganje čisto dobro razumela in je morala biti vedno poslušna. Gorje, če bi se ne marala ravnati po Lenčkini volji! Lenčka je bila močnejša in uboga Marta je morala včasih pošteno čutiti njeno pest!

Največkrat sta bili v kuhinji. Pomagali sta pripravljati kosilo, mleli sta kavo, krmili kokoši. Nekoč se je prituhotapil velik puran in je ukradel Lenčki cel kos kolača iz rok. Lenčki in Marti je bilo to tako všeč, da sta ga hoteli posnemati. Brž sta izmahnili kuharici z ognjišča kolaček, ki še ni bil dopečen. Na mah ga je Lenčka pohrustala do zadnje drobtine, potlej je

pa hudo zbolela. Med boleznijo je premišljevala, če tudi roparskega purana boli — želodec . . .

Otroci se najrajši igrate po kozolcih, skednjih, šupah in drugod. Tudi Lenčka in Marta sta se potikali po takih krajih. Lenčka pravi, da je imela take kraje zelo rada, čeprav ni nič videla, kako je ondi. Tudi v hlev k živini je zahajala zelo rada. Včasih ji je dekla dovolila, da sme živino potipati. Nevljudne krave so jo pa zato namahale z dolgimi repi . . .

Še od drugega Lenčkinega tovariša moram kaj povedati. To je oni stari pes, ki mu je bilo Bela ime.

Lenčka je seveda hotela, da bi dirjal in norel z njo po kuhinji, a mrcina je bil star in len. Najrajši je dremal ob toplem ognjišču. Deklica se je na vse mogoče načine trudila, da bi mu dopovedala, kaj hoče od njega, a starina je bil strašno nepazljiv in zabit. Ni in ni hotel ubogati svoje male gospe. Lenčka se je razhudila in mu je namazala nekaj krepkih na rebra. Dobro, da se Bela ni razdražil. Hudo bi se lahko godilo jezni Lenčki! Toda Bela menda ni bil tako neumen, kakor je sodila Lenčka. Ostal je miren in si je mislil: Otrok je otrok —

Namesto da bi se razjezil in zarenčal, je lepo mirno vstal, se krepko pretegnil, povihal malo nejevoljen z nosom — in jo je mahnil na drugo plát ognjišča smrčat! Lenčki se navadno ni ljubilo hoditi za njim. Saj je videla, da je vse zastonj. Šla je rajši iskat svojo Marto. Tako je imel Bela toliko zaželjeni mir, Lenčka pa tovarišico, ki je znala ubogati.

Nesreče in porednosti.

Nekoč si je Lenčka po nesreči zmočila predpasnik. Mokrega je obesila prav blizu ognja, ki je plapolal v odprti peči. Ali predpasnik se ji ni dosti hitro sušil. Še bliže ga je primaknila — v tem trenutku je plamen zgrabil njeno obleko in Lenčka je bila naenkrat goreča baklja!

Na njen obupen krik je precej pritekla strežnica in jo zavila v veliko plahto. Sirotica je bila rešena. Pod plahto bi se bila sicer skoraj zadušila, ali ogenj je bil pogašen. Samo lasje in roke so bile precej osmojene. —

Deklica pripoveduje tudi o svojem očetu. Nekoč je našla samega v sobi. V rokah je imel velik list papirja. Hotela je dognati, čemu ima oni papir. Ostala je pri njem v sobi in natančno pazila, kaj bo naredil. Vse je varno ponovila za njim, ali uganke ni mogla razrešiti. Celo očali mn je vzela in si jih nataknila na nos — ubožica! Šele čez več let je zvedela, kaj je časopis. Njen oče je bil tistikrat urednik nekega časopisa . . .

Kaj je ključ, čemu služi? Seveda Lenčka tudi tega ni takoj vedela. Ko se je pa naučila, je naredila enkrat veliko porednost. Mamo je zaklenila v jedilno shrambo, sama se vsedla na stopnice in se smejala, smejala . . . Vsi so bili od doma in uboga

mama je cele dolge tri ure trkala in klicala, ali hudobnega Lenčkinega srca ni omehčala. Dobro je čutila materino ropotanje po vratih, pa se ni nehala škodoželjno smejeti . . .

Lenčka je dobila še eno sestrico. Pa je ni imela praj nič rada. Mislila je, da ji bo ukradla vso mamino ljubezen. Čujte, kako se je znesla nad malo sirotico!

Imela je polno velikih in majhnih punčk, ki so znale kričati, govoriti, oči zapirati in odpirati. Tudi prostorno zibko je imela zanje. Enkrat pa je v zibki ležala živa punčka — njena mala sestrica. Bog ve, kdo jo je bil dejal notri?

Lenčka pa vsa iz sebe! Tako jo je pograbila jeza, da je prijela zibko in jo — štrbunk! — prekucnila s sestrico vred! K sreči je bila mama blizu, da je rešila malega črvčka. —

„Taka je bila torej Lenčka“, pravite očitajoče. Res, taka je bila! Ali saj jo znate sami opravičiti. Veste, da ni bila nalašč taka. Ubožica je bila. Pozneje pa, ko se je malo izšolala in izučila, je imela svojo sestrico zelo rada in sta bili največji prijateljici.

(Dalje.)

Vesela pošta brata Nardžiča.

Žalostno pismo vesele pošte.

Oh, če bi Vi zdajle videli br. Nardžiča, kako neznansko kisló se drži! Vsi bi jokali ž njim! Če bi drugače ne mogli, bi si hrena nastrgali pod nos — tako bi se Vam smilil br. Nardžič . . .

Pa kaj se mu je zgodilo, da mora pisati tako kisló pismo in ga oddati na veselo pošto? Tisti, ki „Orliča“ komandirajo, so naročili, naj Vam vsem tole povem:

V začetku je „Orlič“ obljubil, da bo prihajal redno na 12 straneh. Potem se mu je nekaj zmešetilo, da je imel enkrat več, drugič manj. Sedaj po novem letu se je pa v tiskarni zopet vse podražilo in „Orlič“ bi mogel do konca leta komaj, komaj prebiti, če bi gotovo vsi, ki list dobivajo, tudi plačali. Veliko naročnikov pa še ni plačalo, tudi takih ne, ki dolgujejo po 4 Din. Takim bo s pričujočo številko list ustavljen. Povemo jim pa, da je prav grdo — lista ne vrniti, plačati pa tudi ne!

Ali samo 8 str. je strašno žalostno! Tako malo se da nanje napisati. Posebno igre ni mogoče nobene več natisniti, ko ni prostora.

Prosili smo, da pošljete kaj prostovoljnih darov. Zlasti od dobička pri igrah in akademijah. Pa dosedaj je prišlo samo iz Šmihela 50 Din. z obljubo, da sledi po Vel. noči nov dar. Če bi vsak odsek in krožek toliko poslal, bi naš g. urednik napravil

tako lepega „Orliča“, da bi bil kar za pojediti!! Pricujoči „Orlič“ se je še ojunačil, da je velik in precej lep — potem pa ne vemo, kakšen bo . . .

S to številko prihajajo položnice na vse naročnike. Dolžnikom bodi opomin, da čim prej store svojo dolžnost! (Nekateri so plačali le za pol leta.)

Vsem drugim pa bodi položnica ljudna prošnja, če more kdo kak dinarček pogrešiti in ga poslati „Orliču“. Naraščajniki in naraščajnice skušajte tudi kaj naprositi! Prinesite svojemu vaditelju, da skupaj pošlje.

To je samo prav lepa prošnja, ne silimo pa nikogar, zato naj nihče ne bo kaj hud!

Če boste tako storili, se bo br. Nardžič spet veselo držal in ne bo pod milim Bogom nobenega kislega pisma več pisal. Primaruha, da ne: Pozdravljeni!

Za „Orliča“ so darovali:

Naraščaj Šmihel pri Nov. mestu: 50 Din.; V. Molk, Beograd: 10 Din.; Neimenovan: 125 Din.; Urška Porenta, Vič: 6 Din.; Škamlec Rud., Sv. Peter pri Mar.: 3 Din. — Bog plačaj!

Koliko so kje pridni?

Nadalje so plačali izvodov: Dravlje: 11. — Loški potok: 25. — Št. Janž: 22. — Vel. nedelja: 15. — Sv. Peter Ljublj. (dekl.): 20. — Vel. Lašče (dečki): 20. — Trbovlje: 40. — Ježica (dekl.): 15. — Mengeš (dečki): 20. — Loka pri Zid. M.: 15. — Smartno pri Kamn.: 10. — Moravče: 20. — Teharje: 30. — Št. Jurij pri Gros.: 22. — Sv. Peter pri Mar.: 24. — Sv. Lovrenc v Sl. Gor.: 10. — Sora: 20. — Sv. Jurij ob Šč.: 30. — Homec (dečki): 20. Ribnica (dekl.): 20. — Ormož: 20. — Sv. Lenart pri Vel. N.: 12. — Radovljici (dečki): 20. — Višnja Gora: 15. — Železniki: 14. — Št. Vid-Planina: 15. — Št. Vid (dijaki): 47. — Šmihel: 40. — Siška: 30. — Domžale: 30. — Šk. Loka: 52.

Odlikovanje.

Društvo „SLOMŠEK“ mariborskih bogoslovcev je proglasilo našega urednika za svojega starešino. Prvi, ki je slavljenču prisrčno čestital, je bil br. Nardžič, poštar.

Iz nabiralnika.

Svetinje pri Ormožu. — Pri nas nas je 25 Orličev. Telovadimo vsaki dan med 12. in 1. uro, ko ni pouka v šoli. Naš vaditelj je strog, pa ga radi ubogamo. „Orliča“ vsakokrat težko pričukujemo. Prosim, pošljite meni posebej en izvod. Plačam sedaj samo za pol leta, več nimam. Sem ministrant, bom že zaslužil. Bog živi! — Rakuša Janko.

Horjul. — Dragi br. N.! V zadnjem „Orliču“ so se oglasile naše Orličice. Se bom pa še jaz skorajžil, da Vam kaj sporočim. 32 nas je. Vsako nedeljo telovadimo. Po zimi v dvorani, poleti pa zunaj. Nastopili smo v Žažarju in v Polh. Gradcu. Meni se ljudje prav smejejo, ker sem tako majhen. Vadi nas br. načelnik Iv. Končan. Čeprav je strog in natančen, ga imamo vsi zelo radi. Imam še štiri bratce in tri sestrice, vsi telovadimo. Bog živi! — Rudolf Lavriša.

Jesenice. — Spošt. br. N.! — Včeraj smo imeli naraš. akademijo. Bilo je 8 točk. Gojenke smo trikrat nastopile. Delale smo vaje z zastavicami in brez njih, nastopile smo pa tudi pri rajalnem pohodu. Mali Emilček je deklamiral o Orličih. Prav izvrstno je povedal, čeprav še ne hodi nič v šolo. — Dovič Marta.

Moravče. — Cenjeni g. brat! — Kako smo bili žalostni, ko je moral iti naš br. vaditelj k vojakom! Pa vendar se je pomirilo in je kmalu prišel nazaj. Ime mu je Franc B. Vam želim srečno novo leto in vsem bralcem „Orliča“, da bi ga še mnogo let brali. — Ignac Cerar.

Sodražica. — Z veseljem sem zatrdno pričakovala, ko sem zapazila naslov: „Koliko so kje pridni“, da se bo nas 20 tudi nahajalo v številu pridnih, ker rade beremo „Orliča“, telovadimo in igramo. Zato sem hitela vprašat g. kaplana, če naših naročil še niso k vam poslali, pa so dejali, da že davno. Zato vsa vneta čakam. Naša Lojzka je vaditeljica. Bog živi!

Elica Bartol.

Zg. Ponikva. — Cenj. br. Nardžič! Ni dolgo, ko sem dobil tretjega „Orliča“ in komaj čakam četrtega. Ali ste že kdaj bili na Zg. Ponikvi? Pridite enkrat! Vas lepo pozdravlja — Pečnik Jožef.

Zagorje. — Bog živi, br. Nardžič! Lepo število Orlic iz Zagorja danes piše. Tretje leto že telovadimo. Po telovadbi posedemo okrog tople peči in se vnamo za vse dobro in blago. (Pazite, da ne boste zgorele!) Gdčna vaditeljica nam pripoveduje mnogo lepega. Imele smo že skupno sv. obhajilo. Orliča rade prebiramo. Vse pesemce znamo na pamet. Prosim, da nam kmalu napišete lepo igro za deklice. Nestrpno jo pričakujemo. (Majčkeno še počakajte!) Iskreno pozdravljajo zagorske Orličice in sestra vaditeljica.

Študenti pri Mariboru. — Nas Orličev je 20. Naročeni smo vsi na „Orliča“ in ga prav radi beremo. Imamo prijaznega vaditelja. Drugič kaj več. — Ekart Mirko.

Bogojina. (Prekmurje). — Ko prebiram „Orliča“, vidim, kako lepo po vsej Sloveniji telovadijo in se izobražujejo. Pri nas v Prekmurju tega še ni povsod. Pa pomalem se bo tudi tukaj Orel vkoreninil. Pri nas v Bogojini imamo 44 naraščaja, na Ivanci pa 10. Vsak mesec imamo organizatoričen sestanek. Bog živi! — Janez Vogrin.

Gor. Radgona. — Od naše severne meje še niste nič slišali. Vam pa jaz pišem. Sem Orličica in hodim rada k telovadbi. Naša vaditeljica Mikla je zelo dobra, večkrat nam napravi kako veselje. Mnogo lepega nam pove pred telovadbo. „Orliča“ radi beremo. Srčno vas pozdravlja — Marica Kurnikova.

Šiška. — Pri nas sedaj nič ne telovadimo, ker telovadnico popravljajo. Vedno sprašujemo br. predsednika, kdaj bo spet telovadba. Takrat bo zopet prijetno! Pa gotovo dajte te vrstice v „Orliča“, ker je to moj prvi dopis. Bog živi! — Emil Erlich.

Kamnik. — Večkrat so mi misli hodile po glavi: Dobro bi bilo, če bi tudi jaz popisal br. Nardžiču, kako se pri nas imamo. Bratcev Orličev nas je okoli 40. Imamo tudi enega Orliča, ki je komaj dve pedi velik, telovadec je pa imeniten. Štefan mu je ime. Sedaj si moramo preskrbeti šlape, ker imamo novo telovadnico. Pri telovadbi tudi deklamiramo. Noč je že in mudi se mi spat. Še v postelji Vam kličem: Ostanite zvesti Orlič, da bode v korist organizaciji in domovini! — Jagodic Franc.

Polhov Gradec. — Predragi gospod! V Polhovem Gradcu smo napravili naraščaj. Prav fletno je, ker se vsako nedeljo učimo telovaditi. Pavel Božnar nas uči. Prišli so Orli iz Horjula in so nas okorajžili. Prosim, dajte iz mojega pisma v „Orliča“, kar je za notri. Sedaj še ne vem dosti, kako se mora pisati, ker smo se naši Orličiči šele napravili. Le veliko pišite v „Orliča“, da se bomo lažje naučili. — Franc Malovrh, Briše 26.

„Orlič“ izhaja v začetku vsakega meseca. List izdaja uprava „Mladosti“ (Ludovik Tomazič). Uredništvo in upravnništvo je v Kamniku.

Naročnina za odseke in krožke, ki naroče vsaj 10 izvodov pod skupnim zavitkom, 2 dinarja na leto, za vse druge naročnike 4 dinarje.

Oblastem odgovoren Ciril Mohor.

Urejuje P. Bernard Ambrožič.

Tiska tiskarna „Tiskovnega društva v Kranju“.